

vil gaa over til at udtale mine Anskuelser med Hensyn til, hvorledes vort Forsvar skal komme i Besiddelse af den største levende Kraft, som jeg med det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds er enig i, er vort Forsvars vigtigste Moment, kan jeg ikke negte, at for nuværende Hærsordning visse i mange Maader gjør Indtrykket af at være mangelfuld, idet den vistnok har ikke saa faa af en Militærs Svagheder, medens den ganske vist har endnu mindre af Folkevæbningens Kraft og Godhed. Jeg negter ikke, at man fra et militært Standpunkt og tillige fra et folkeligt Standpunkt kan blive betænkelig ved at se paa den nuværende Hærsordning. Gaar man ud fra det rent Militære, saaledes som det kommer til orde gennem vore militære Medlemmer, kan jeg meget let forstaa, at vor Hærs Uddannelse i Sammenligning med faste staaende Hære maa tage sig i høj Grad ussel og elendig ud, og jeg kan derfor ogsaa meget godt forstaa, at man kan nære meget stor Betænkelighed derved. Paa den anden Side har den ogsaa sin store Betænkelighed set fra Folkets Side, fra det almindelige Folkelivs Standpunkt, fordi man meget godt kan opdage en vis Løshed i hele Sammensætningen; man mærker tydelig nok, at vi staa paa et Overgangspunkt, at den Hærsordning, vi nu have, ikke kan vedblive at blive staaende paa det nuværende Standpunkt. Det er min fulde Overbevisning, at man her maa komme til noget Større og Bedre; men Spørgsmaalet bliver da, paa hvilken Maade dette kan opnaas. Jeg tror nu ikke, at det i det Hele taget vilde være til Held for vort Forsvar, om vi kom til at gaa ind paa den Retning, som navnlig er angiven af vore militære Medlemmer. Jeg vilde nødig være med til, hvad det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) sagde, at han vilde, nemlig, at han, naar man vilde bestemme ham en ikke for høj Pengesum, vilde give sig de militære sagkyndige Medlemmer i BOLD. Derpaa kan jeg paa ingen Maade gaa ind, og jeg tror ogsaa, at det ærede Medlem nødig selv vilde det (Kjær: Det har jeg heller ikke sagt!). Jeg tror dog nok, at det omtrent var Ordene. Jeg kan meget godt forstaa, at den Løshed, kan jeg gjerne sige, der findes, for en Del maatte fremkomme ved Indførelsen af den almindelige Vernepligt. Den har den betænkelige Side, at vi faae en stor Troppestykke, som vi maatte ikke have Raad til at holde, naar Alt skal gaa, som hidtil, og paa den Maade, det hidtil er taget. Dersom denne Troppestykke skulde have en fuldstændig Uddannelse, vilde dette langt overstige vore Evner og Kræfter; det er min fulde Overbevisning, at dette kunne vi ikke gjøre. Spørgsmaalet er da, om vi skulle opgive den almindelige Vernepligt; men dertil siger jeg: Nei. Jeg er ganske enig i, at den almindelige Vernepligt er et af de Midler, hvorved vort Forsvar netop tilføres den største Mængde af levende Kraft, og altsaa kan jeg ikke opgive den; det er min

Overbevisning, at den er et meget vigtigt Moment til at styrke vor Hær. Man maa derfor søge at ordne Sagen paa en anden Maade, og da navnlig derved, at man helt anderledes kom til at tage fat paa Ordningen af en Folkevæbning. Der maatte kunne tages fat fra en langt yngre Alder, naar Sagen blev ordnet paa en anden Maade, og jeg vilde navnlig sætte Pris herpaa, paa Grund af den uhyre Betænding, dette vilde kunne faae som et meget praktisk Led i vor Folkevæbning. Det er fra den Side, jeg betragter Folkevæbningen som en Nødvendighed for vort Foll. Den Tid, som forløber fra et Menneſte har naaet sit 14de Aar og til henved 20 Aars Alderen, den Tid, som i Almindelighed kaldes Lømmelalderen, bliver nu for en stor Del spildt; jeg kan gjerne sige, at en stor Del af Befolkningen faar uhyre lidet Udbytte af denne Tid. I det Dieblis, Stolen har sluppet de unge Menneſter, er det, som om Samfundet for en Del lod dem, om jeg saa maa sige, gaa for Lud og foldt Vand til ubodelig Stude for hele vort Follklov. Det er først i deres modnere Alder, at Høiskolerne kunne træde til og tage ind dem med nogen virkelig Nytte, saaledes at de kunne faae et virkelig Udbytte af Stolen; men et endnu langt større Udbytte for disse Foll kunde Høiskolerne give, dersom netop denne Alder, Lømmelalderen, som den saa ofte kaldes, kunde benyttes paa en helt anden Maade, og i saa Henseende tror jeg, at Skytteforeningerne have megen Indflydelse. (Kjær: Ja, Gud hjælpe os!) Det ærede Medlem fra Viborg Amt siger: Gud hjælpe os, og det siger han baade til dette og til saa meget Andet, men jeg tror dog, at det ærede Medlem engang vil komme til at se, hvor vigtigt et Moment dette er; at det ærede Medlem ikke ser det nu, er i Grunden værft for ham selv. Dersom den nævnte Del af et Menneſtes Liv blev sat i en virkelig Forbindelse, hvad den ubemærket godt kunde, med den senere Hærsuddannelse, tror jeg fuldt og fast, at dette vilde kunne give et vægtigt Bidrag til, at Hæren vilde komme i Besiddelse af en stor Mængde levende Kraft; jeg tror, at den Tid af Menneſtealderen kan anvendes langt anderledes nyttig og godt, end den nu i Almindelighed bliver anvendt. Hvilken Indflydelse alene dette kunde faae paa hele Hærsordningen, derom skal jeg ikke tillade mig nu at udtale mig. Dersom dette Moment blev taget med som et virkelig Led deraf, vilde det vist kunne og maatte det medføre en betydelig Forandring i hele den Hærsordning, vi nu have; skal den almindelige Vernepligt opretholdes, tror jeg ganske vist, det vil være umuligt, at Landet kan bære de Udgifter, som fordres til fremdeles at øve de Vernepligtige paa samme Maade som hidtil. Den almindelige Vernepligt maa føre til en af to Ting, idet vi enten maa komme til at sørge for en tidligere Udviſling paa en langt mindre